

Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace 2007-2013

Jan Jedlička

EU Office České spořitelny

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.

Poláčkova 1976/2

140 00 Praha 4

tel.: +420 261 073 308

fax: +420 261 073 004

EU_office@csas.cz

<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník

+420 261 073 019

pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička

+420 261 073 484

jjedlicka@csas.cz

Alena Smolíková

+420 261 073 308

asmolikova@csas.cz

Obsah:

Úvod a rozpočet programu	3
Jednotlivé části rámcového programu	4
<i>Program pro podnikání a inovace</i>	4
Oblasti činnosti programu	4
Finanční nástroje programu	5
Ostatní podpůrné nástroje	7
<i>Program na podporu politiky informačních a komunikačních technologií</i>	8
Oblasti činnosti programu	8
Realizace programu	9
<i>Program Inteligentní energie – Evropa</i>	9
Oblasti činnosti programu	10
Realizace programu	10
Roční pracovní programy	11
Závěr	12

Úvod a rozpočet programu

Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (Competitiveness and Innovation framework Programme – CIP) na léta 2007 až 2013 je jednou z vlajkových lodí asistenčních nástrojů Evropské unie na podporu **realizace ambiciózních výzev Lisabonské strategie** v novém programovacím období.

Z toho vyplývá i hlavní poslání programu tak, jak je definováno v níže uvedeném rozhodnutí:

„Rámcový program **přispívá ke konkurenceschopnosti a inovativnímu potenciálu Společenství** jako pokročilé znalostní společnosti s udržitelným rozvojem založeným na silném hospodářském růstu a s vysoce konkurenceschopným sociálně tržním hospodářstvím s vysokou úrovní ochrany a zlepšením kvality životního prostředí.“

Program se zaměřuje na **potřeby malých a středních podniků (MSP)**, pro které je vedle strukturálních fondů nejvýznamnějším podpůrným instrumentem Evropské unie. Intervence programu jsou doplňkové také k dalším hlavním politikám EU typu podpory výzkumu a technologického rozvoje (7. rámcový program) či celoživotního vzdělávání (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig).

BOX:

Definice mikro, malých a středních podniků

kategorie	zaměstnanci	tržby nebo bilanční suma	
mikro podnik	< 10	≤ 2 miliony €	≤ 2 miliony €
malý podnik	< 50	≤ 10 miliony €	≤ 10 miliony €
střední podnik	< 250	≤ 50 miliony €	≤ 43 miliony €

Zdroj: Doporučení 2003/361/ES

Rámcový program má tyto cíle:

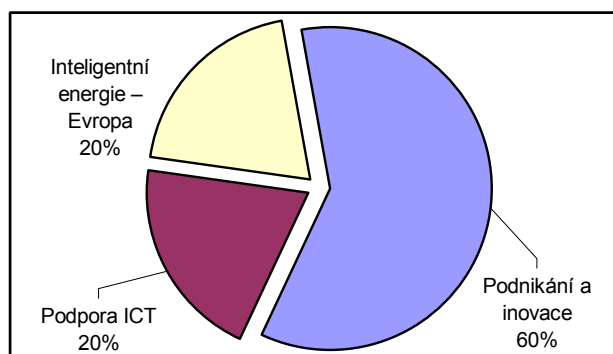
- posílit konkurenceschopnost** podniků, zejména malých a středních;
- podporovat inovace** ve všech formách, včetně ekologických inovací;
- urychlit vývoj** udržitelné, konkurenceschopné, inovativní **informační společnosti** přístupné všem;
- podporovat energetickou účinnost** a nové a **obnovitelné zdroje energie** ve všech odvětvích včetně dopravy.

Z toho vyplývají i tři hlavní části programu:

- Program pro podnikání a inovace**
(Entrepreneurship and Innovation Programme - EIP)
- Program na podporu politiky informačních a komunikačních technologií** (ICT Policy Support Programme)
- Program Inteligentní energie – Evropa** (Intelligent Energy-Europe Programme – IEE)

Finanční krytí na provádění celého rámcového programu se stanoví na **3 621,3 milionů euro**. Finanční položky, které jsou k dispozici na jednotlivé roky, schvaluje rozpočtový orgán v mezích finančního rámce.

Indikativní rozdělení rozpočtu rámcového programu CIP

Zdroj: Evropská komise

Indikativní rozpočet rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace 2007-2013

program	mil. euro
Program pro podnikání a inovace	2 166
<i>z toho ekoinovace</i>	430
Program na podporu informačních a komunikačních technologií	728
Program Inteligentní energie – Evropa	727
Celkem	3 621

Rámcového programu se mohou účastnit subjekty ze:

- a) zemí Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které jsou členy Evropského hospodářského prostoru (EHP) – **kromě EU-27 též Norsko, Lichtenštejnsko a Island,**
- b) **přístupujících a kandidátských zemí**, na něž se vztahuje předvstupní strategie,
- c) **zemí západního Balkánu**¹,
- d) **dalších třetích zemí**, umožní-li to dohody a postupy.

Celkovou koordinaci a spolupráci v celém rámcovém programu, včetně strategického řízení, a soudržné celkové provádění zajišťuje **Evropská komise**, které jsou v oblastech své pravomoci nápomocny **výbory pro jednotlivé programy**:

- Řídící výbor programu pro podnikání a inovace (EIPC),
- Řídící výbor pro informační a komunikační technologie (ICTC),
- Řídící výbor programu Inteligentní energie-Evropa (IEEC).

CIP je definován v **rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1639/2006/ES** ze dne 24. října 2006, kterým se zavádí rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (2007–2013). Celé znění rámcového programu je k dispozici zde:

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/oj/2006/l_310/l_31020061109cs00150040.pdf

Jednotlivé části rámcového programu

Program pro podnikání a inovace (Entrepreneurship and Innovation Programme)

Největší část rámcového programu CIP, která se na celkovém rozpočtu podílí 60 % (= 2 166 milionů euro), tvoří program pro podnikání a inovace. Soustřeďuje v sobě intervenční akce, které byly dříve prováděny v rámci **Víceletého programu pro podnik a podnikavost** na jedné straně a **environmentálních programů LIFE** na straně druhé. Program zároveň navazuje na inovační aktivity, které byly dříve součástí 6. rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj.

Jak naznačuje název programu, jeho smyslem je **podpora podniků** (zejména malých a středních), **podnikavosti, inovací** (včetně ekologických inovací) a **průmyslové konkurenceschopnosti**.

Prostřednictvím Evropského investičního fondu program pomáhá malým a středním podnikům inovovat zjednodušením přístupu k financím přes: (i) **sdílení rizika**, (ii) **investování do fondů rizikového kapitálu** orientujících se na MSP, (iii) **poskytování garancí**, apod. Nefinanční nástroje programu podnikům umožňují využívat podpůrné podnikatelské informace prostřednictvím Euro Info Center (EIC), Inovativních center IRC nebo organizací podnikatelských sítí sdílejících nejlepší příklady z praxe, apod.

Oblasti činnosti programu

Program má šest hlavních oblastí činnosti:

i) Finanční prostředky pro zahájení podnikání a růst MSP a do inovačních investic

Intervenční akce v této oblasti mohou zahrnovat:

- zvyšování objemů investic fondů rizikového kapitálu a investičních nástrojů podporovaných investory typu „business angels“,
- zvyšování potenciálu dluhových nástrojů pro financování malých a středních podniků,
- zlepšování finančního prostředí pro malé a střední podniky a jejich připravenosti k investicím.

ii) Příznivé prostředí pro spolupráci MSP, zejména přes hranice

Intervenční akce v této oblasti mohou zahrnovat:

¹ V souladu s dohodami mezi těmito státy a ES upravující účast těchto států v programech Společenství.

- posilování služeb na podporu MSP,
- příspěvek k opatřením napomáhajícím a povzbuzujícím MSP k přeshraniční spolupráci s jinými podniky a aktéry v oblasti inovací, včetně zapojení MSP v oblasti evropské a mezinárodní normalizace,
- podporu a usnadňování mezinárodní obchodní spolupráce, mimo jiné na regionální úrovni a rovněž prostřednictvím sítí MSP podporujících koordinaci a rozvoj jejich hospodářských a průmyslových činností.

iii) Všechny formy inovací v podnicích

Intervenční akce v této oblasti mohou zahrnovat:

- podporu inovací specifických pro určitá odvětví, klastrů, inovačních sítí, partnerství pro inovace mezi veřejným a soukromým sektorem (PPP), spolupráce s příslušnými mezinárodními organizacemi, jakož i řízení inovací,
- podporu celostátních a regionálních programů pro inovace v hospodářské oblasti,
- podporu zavádění inovačních technologií a koncepcí a inovačního využití stávajících technologií a koncepcí,
- podporu služeb pro nadnárodní přenos znalostí a technologií a pro ochranu a správu duševního a průmyslového vlastnictví,
- vývoj a zkoumání nových typů inovačních služeb,
- podporu technologií a vědomostí prostřednictvím archivace a přenosu dat.

iv) Ekologické inovace

Intervenční akce v této oblasti mohou zahrnovat:

- podporu zavádění environmentálních technologií a ekologických inovací,
- společné investice do fondů rizikového kapitálu, které poskytují vlastní kapitál mimo jiné společnostem investujícím do ekologických inovací,
- podporu sítí a klastrů ekologických inovací a partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem v oblasti ekologických inovací, rozvoj inovačních podnikatelských služeb a usnadnění nebo podporu ekologických inovací,
- podporu nových a integrovaných přístupů týkajících se ekologických inovací v oblastech, jako jsou environmentální řízení a navrhování ekologicky šetrných výrobků, postupů a služeb, s přihlédnutím k jejich celému životnímu cyklu.

v) Kultura podnikavosti a inovací

Intervenční akce v této oblasti mohou zahrnovat:

- povzbuzování podnikavosti, schopností a kultury v oblasti podnikání, jakož i vyvažování rizik a přínosů spojených s podnikáním, zejména v případě žen a mladých lidí,
- povzbuzování podnikatelského prostředí otevřeného pro inovace a rozvoj a růst podniků,
- podporu vývoje politik a spolupráce mezi účastníky, včetně mezinárodní spolupráce vedoucích pracovníků celostátních a regionálních programů, zejména s cílem podpořit vstřícnost programů a opatření vůči malým a středním podnikům,
- povzbuzování zakládání a převodů podniků.

vi) Hospodářská a správní reforma související s podnikáním a inovacemi

Intervenční akce v této oblasti mohou zahrnovat:

- sběr údajů, vyhodnocování a sledování výkonu, jakož i vývoj a koordinaci příslušné politiky,
- příspěvky k definování a podpoře strategií konkurenceschopnosti souvisejících s odvětvími průmyslu a služeb;
- podporu vzájemného učení za účelem dosažení excelence v celostátních, regionálních a místních správních orgánech.

Finanční nástroje programu

Finanční nástroje programu by měly usnadnit malým a středním podnikům přístup k finančním prostředkům v určitých fázích jejich životního cyklu:

- v počáteční fázi,

- ve fázi zahájení podnikání,
- ve fázi rozvoje ,
- ve fázi převodu či přechodu podniku.

Do působnosti příslušných finančních nástrojů se zahrnou investice MSP například do technologického rozvoje, inovací (včetně ekologických inovací), přenosu technologií, do přeshraničního rozšíření jejich podnikatelské činnosti, apod.

a) Finanční mechanismus pro MSP inovativní a s vysokým růstem (GIF – Growth and Innovative SME Facility);

Mechanismus GIF spravuje jménem Komise Evropský investiční fond (EIF) a zahrnuje tyto úkoly:

- přispívat k zakládání a financování MSP a ke snižování nedostatku vlastního a rizikového kapitálu na trhu, jenž jim brání ve využívání jejich růstového potenciálu, a to s cílem rozvinout evropský trh rizikového kapitálu;
- podporovat inovativní MSP s vysokým růstovým potenciálem, zejména podniky zabývající se výzkumem, vývojem a dalšími inovačními činnostmi.

Mechanismus GIF je tvořen dvěma nástroji:

- **GIF1** – zaměřuje se na investice v raných fázích (počáteční fáze a fáze zahájení podnikání). Investuje do specializovaných fondů rizikového kapitálu, jako např. fondů pro rané fáze, regionálně působících fondů, fondů zaměřených na určitá odvětví, technologie nebo výzkum a technologický rozvoj, jakož i fondů spjatých s inkubátory, které pak následně poskytují kapitál malým a středním podnikům. Může rovněž spoluinvestovat do fondů a investičních nástrojů podporovaných investory typu „business angels“.
- **GIF2** – financují se z něho investice ve fázi rozvoje a investuje do specializovaných fondů rizikového kapitálu, které pak následně inovativním malým a středním podnikům s vysokým růstovým potenciálem poskytují během fáze rozvoje kvazivlastní nebo vlastní kapitál. Investice prostřednictvím nástroje GIF2 se vyhýbají odkupu nebo financování přesunu kapitálu, jejichž cílem je spekulativní rozprodej části majetku.

V rámci mechanismu GIF je možné **investovat do zprostředkovatelských subjektů**, a to v rámci případné spolupráce s celostátními nebo regionálními režimy podporujícími malé obchodní investiční společnosti.

Kromě finančních prostředků z mechanismu GIF poskytnou většinu kapitálu investovaného do fondu investoři, kteří provozují svou činnost v podmínkách odpovídajících zásadě **investování za tržních podmínek**.

b) Záruční mechanismus malých a středních podniků (SMEG - SME Guarantee Facility)

Také mechanismus SMEG spravuje jménem Komise EIF a zahrnuje tyto úkoly:

- poskytovat protizáruky nebo případně společné záruky pro záruční režimy uplatňované v programu zahrnutých zemí,
- poskytovat přímé záruky jinému vhodnému finančnímu zprostředkovateli.

Mechanismus SMEG tvoří čtyři nástroje:

- **financování prostřednictvím úvěrů nebo leasingu** – zmenší obtíže, se kterými se setkávají obzvláště malé a střední podniky, potřebují-li si zajistit přístup k finančním prostředkům, a to buď v důsledku toho, že investice do určitých činností souvisejících s vědomostmi, jakými je např. technologický rozvoj, inovace či přenos technologií, jsou vnímány jako rizikovější, nebo v důsledku nedostatečného zajištění,
- **financování mikroúvěry** – podpoří finanční instituce, aby hrály větší úlohu v poskytování úvěrů menšího rozsahu, což by pro dlužníky s nedostatečným zajištěním obvykle představovalo poměrně vyšší náklady. Vedle záruk nebo protizáruk mohou finanční zprostředkovatelé obdržet dotace na částečné vyrovnání vysokých administrativních nákladů spojených s financováním mikroúvěrů,
- **záruky pro investování do vlastního nebo kvazivlastního kapitálu MSP** – zahrnuje investice, které poskytují kapitál pro počáteční fázi nebo fázi zahájení podnikání, jakož i mezaninové financování, aby se snížily určité obtíže, kterým malé a střední podniky čelí kvůli své malé finanční síle, a obtíže související s převodem či přechodem podniků,
- **sekuritizace portfolií pohledávek MSP** – mobilizuje dodatečné dluhové financování MSP na základě příslušných ujednání o sdílení rizik s dotčenými institucemi. Podpora pro takové transakce závisí na tom, zda se emitující instituce zavázá poskytnout značnou část vzniklé likvidity mobilizovaného kapitálu pro další úvěrování sektoru MSP.

c) Finanční mechanismus pro budování kapacit (CBS - Capacity Building Scheme)

Mechanismus CBS je provozován spolu s mezinárodními finančními institucemi, včetně Evropské banky pro obnovu a rozvoj, Evropské investiční banky, EIF a Rozvojové banky Rady Evropy.

Mechanismus CBS zahrnuje tyto úkoly:

- zvyšovat investiční a technologickou odbornost fondů a dalších finančních zprostředkovatelů investujících do inovativních MSP nebo těch, kteří mají růstový potenciál,
- podněcovat poskytování úvěrů malým a středním podnikům posílením postupů pro schvalování úvěrů pro MSP.

Mechanismus CBS sestává z akce pro počáteční kapitál a akce pro partnerství:

Akce pro počáteční kapitál – poskytuje granty k podpoře poskytování rizikového kapitálu pro inovativní MSP a jiné MSP s růstovým potenciálem prostřednictvím podpory fondů pro počáteční fáze a fáze zahájení podnikání nebo podobné organizace. Podpora může být rovněž poskytnuta pro dlouhodobý nábor dalších zaměstnanců se specifickou odborností v oblasti investic nebo technologií.

Akce pro partnerství – poskytuje granty finančním zprostředkovatelům na pokrytí nákladů spojených s technickou pomocí při zlepšování postupů pro schvalování úvěrů pro dluhové financování malých a středních podniků, s cílem podněcovat poskytování finančních prostředků tomuto sektoru v zemích s nízkou mírou bankovního zprostředkování². Doplňuje úvěrové linie nebo sdílení rizika poskytované mezinárodními finančními institucemi partnerským bankám nebo finančním institucím. Značná část této akce se vztahuje ke zlepšování jejich schopnosti vyhodnocovat obchodní životaschopnost projektů se značným podílem ekologických inovací.

Ostatní podpůrné nástroje

a) Podpůrné služby ve prospěch podniků a inovací

S ohledem na zkušenosti a dovednosti získané v rámci stávajících evropských podpůrných sítí pro podniky lze poskytnout finanční podporu partnerům účastnícím se na sítích, a to zejména za účelem poskytování:

- informací, zpětné vazby, služeb pro obchodní spolupráci a internacionalizaci,
- služeb pro inovace, přenos technologií a předávání vědomostí,
- služeb podporujících účast malých a středních podniků na 7. rámcovém programu pro výzkum a rozvoj.

b) Pilotní projekty a projekty tržní replikace týkající se inovací a ekologických inovací

V rámci projektu budou podporovány projekty související s prvním použitím nebo tržní replikací technik, výrobků nebo praktik souvisejících s inovacemi nebo s ekologickými inovacemi, jež mají význam pro EU, u nichž již proběhly úspěšné technické demonstrace, avšak které z důvodu zbytkového rizika zatím významně nepronikly na trh. Tyto projekty jsou určeny k podpoře širšího využití takových technik, výrobků nebo praktik v rámci zúčastněných zemí a k usnadnění jejich zavedení na trh.

c) Analýzy, rozvoj a koordinace politik a twinning

Na podporu analýz, rozvoje a koordinace politik se zúčastněnými zeměmi lze provádět tato opatření:

- studie, sběr údajů, průzkumy a publikace, jež se pokud možno opírají o úřední statistiky,
- twinning a porady odborníků, včetně odborníků z veřejných institucí, odborníků vyslaných malými a středními podniky a jinými zúčastněnými stranami, konference a další akce,
- zvyšování povědomí, vytváření sítí a další související činnosti,
- referenční srovnávání celostátní a regionální výkonnosti a práce na osvědčených postupech, včetně jejich šíření a zavádění.

d) Ostatní podpůrná opatření k programu

Mezi ně patří:

² „Nízká míra bankovního zprostředkování“ je vyjádřena jako značně podprůměrná hodnota podílu domácích úvěrů na HDP vůči celé EU. Vychází se z příslušných údajů Evropské centrální banky nebo Mezinárodního měnového fondu.

- analýza a sledování konkurenceschopnosti a odvětvových otázek, včetně výroční zprávy Komise o konkurenceschopnosti evropského průmyslu,
- příprava posuzování dopadů opatření Společenství, jež mají zvláštní význam pro konkurenceschopnost podniků, a jejich zveřejnění za účelem zjištění oblastí, ve kterých je třeba zjednodušit stávající právní předpisy nebo připravit nová legislativní opatření, jež by inovace více atraktivněly,
- hodnocení specifických hledisek nebo specifických prováděcích opatření ve vztahu k programu pro podnikání a inovace,
- šíření vhodných informací ve vztahu k programu pro podnikání a inovace.

Program na podporu politiky informačních a komunikačních technologií (ICT Policy Support Programme)

Další část rámcového programu CIP – program na podporu politiky informačních a komunikačních technologií (ICT) – volně navazuje na předchozí programy **e-TEN**, **Modinis**, **e-Content** a zasazuje se o naplnění nové integrované strategie Evropské informační společnosti do roku 2010.

Podstatou programu je stimulovat nové trhy elektronických sítí, digitálního obsahu a technologií či najít řešení na odstranění překážek **rychlejšímu používání elektronických služeb v EU**. Program také podporuje modernizaci služeb veřejného sektoru s konečným cílem zvýšit zde produktivitu práce a zlepšit nabízený servis. Pro celé sedmileté programovací období má určen rozpočet ve výši 728 milionů euro.

Oblasti činnosti programu

Program má tři hlavní oblasti činnosti:

i) Jednotný evropský informační prostor a posilování vnitřního trhu pro výrobky a služby z oblasti ICT

Intervenční akce se v této oblasti zaměří na:

- odstraňování překážek v přístupu ke službám založeným na informačních a komunikačních technologiích a stanovení vhodných rámcových podmínek pro rychlé, vhodné a účinné sblížování digitálních komunikačních technologií a služeb (včetně interoperability), užívání otevřených standardů a hledisek bezpečnosti a důvěry,
- zlepšování podmínek pro vývoj digitálně šířeného obsahu zohledňujícího mnohojazyčnost a kulturní rozmanitost,
- sledování evropské informační společnosti prostřednictvím sběru údajů a analýzy vývoje, dostupnosti a využití služeb digitální komunikace, včetně rozšiřování internetu, přístupu k širokopásmovému připojení a jeho zavádění, jakož i vývoje obsahu a služeb.

ii) Inovace prostřednictvím širšího přijetí informačních a komunikačních technologií a investic do nich

Intervenční akce se v této oblasti zaměří na:

- podporu inovací v postupech, službách a výrobcích umožňovaných informačními a komunikačními technologiemi, zejména v MSP a veřejných službách, při zohlednění nezbytných požadavků na příslušné schopnosti,
- usnadňování spolupráce veřejného a soukromého sektoru, jakož i partnerství pro urychlování inovací informačních a komunikačních technologií a investic do nich,
- podporu a zvyšování povědomí o možnostech a přínosech, jež z informačních a komunikačních technologií a jejich nových aplikací vyplývají pro občany a podniky, včetně posilování důvěry v nové ICT a otevřenosti vůči nim, a podněcování diskuze na celoevropské úrovni o nových trendech a vývojích v oblasti informačních a komunikačních technologií.

iii) Informační společnost přístupná všem, úspornější a účinnější služby v oblastech veřejného zájmu a zlepšení kvality života

Intervenční akce se v této oblasti zaměří na:

- rozšíření přístupnosti informačních a komunikačních technologií včetně digitálně šířeného obsahu a digitální gramotnosti;
- posílení důvěry v používání informačních a komunikačních technologií, jakož i jejich podpory, přičemž se zvláštní pozornost zaměří na otázky soukromí;
- zlepšování kvality, účinnosti a dostupnosti elektronických služeb v oblastech veřejného zájmu a přístupu k nim a dále účasti, jež informační a komunikační technologie umožňují, včetně případných interoperabilních celoevropských nebo přeshraničních veřejných služeb, jakož i vytváření dílčích základních oblastí společného zájmu a sdílení osvědčených postupů.

Realizace programu

Program na podporu politiky informačních a komunikačních technologií lze provádět prostřednictvím:

- projektů,
- akcí týkajících se osvědčených postupů,
- tematických sítí.

Projekty, akce týkající se osvědčených postupů a tematické sítě se zaměří na **podněcování uplatňování a co nejlepšího využívání řešení založených na inovativních informačních a komunikačních technologiích**, zejména ve službách v oblastech veřejného zájmu a službách pro MSP. Podpora Společenství rovněž usnadní koordinaci a provádění akcí pro rozvoj informační společnosti napříč členskými státy EU.

a) Projekty včetně prováděcích projektů, pilotních projektů a projektů tržní replikace

Projekty se zaměřují na podporu inovací, přenosu technologií a šíření nových technologií, jež jsou vyvinuté natolik, že je lze zavést na trh. Společenství může granty přispívat do rozpočtu těchto projektů.

b) Akce týkající se osvědčených postupů pro šíření znalostí a sdílení zkušeností v celém Společenství

Akce týkající se osvědčených postupů se provádějí v klastrech zabývajících se specifickými tématy a propojených prostřednictvím tematických sítí. Příspěvek Společenství pro tyto akce je možné poskytnout do výše přímých nákladů považovaných za nezbytné nebo vhodné pro dosažení specifických cílů dané akce.

c) Tematické sítě sdružující různé zúčastněné strany v rámci určitého cíle, aby se usnadnila koordinace a přenos vědomostí

Tematické sítě mohou být spjaty s akcemi týkajícími se **osvědčených postupů**. Podpora tematických činností se poskytuje pro způsobilé náklady na koordinaci a realizaci sítě. Z příspěvku Společenství mohou být hrazeny dodatečné způsobilé náklady těchto opatření.

Součástí žádosti o podporu Společenství pro projekty, akce týkající se osvědčených postupů a tematické sítě je finanční plán, v němž se uvedou veškeré složky financování projektů, včetně požadované finanční podpory ze strany Společenství, a jakékoli další požadavky na podporu z jiných zdrojů. Uvedení informací o finančním plánu může být případně rovněž požadováno od žadatelů o jiné formy podpory Společenství, jako jsou služby nebo studie.

Program Inteligentní energie – Evropa (Intelligent Energy-Europe Programme)

První program Inteligentní energie – Evropa byl realizován v letech 2003 až 2006 s rozpočtem 220 milionů. Druhý program na roky 2007-2013 je součástí širšího rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace a na uvedené období disponuje indikativním rozpočtem 727 milionů euro.

Smyslem programu je **podporovat širší využívání nových a obnovitelných zdrojů energie, zvyšovat energetickou účinnost**, diverzifikovat energetické zdroje a sladovat energetický regulační rámec v EU. Celkovým cílem programu je tak přispívat k zajištění bezpečné a udržitelné energie pro Evropu a současně posilovat její konkurenceschopnost.

Program by měl **zvyšovat úroveň investic do nových a výkonnějších technologií** a překlenovat mezeru mezi úspěšnou demonstrací inovační technologie a jejím efektivním uvedením na trh v širokém měřítku.

Oblasti činnosti programu

Program má čtyři hlavní oblasti činnosti:

i) SAVE - podpora energetické účinnosti a racionálního využívání zdrojů energie

Intervenční akce v této oblasti mohou zahrnovat:

- zlepšování energetické účinnosti a racionálního využívání energie, zejména ve stavebnictví a průmyslu, s výjimkou akcí v rámci STEER (viz bod c),
- podporu přípravy legislativních opatření a jejich uplatňování.

ii) ALTENER – podpora nových a obnovitelných zdrojů energie a podpora diverzifikace energie

Intervenční akce v této oblasti mohou zahrnovat:

- podporu nových a obnovitelných zdrojů energie pro centralizovanou i decentralizovanou výrobu elektřiny, tepla a chlazení, a tím i podporu diverzifikace zdrojů energie, s výjimkou akcí v rámci STEER (viz bod c),
- zapojení nových a obnovitelných zdrojů energie do místního prostředí a energetických systémů,
- podporu přípravy legislativních opatření a jejich uplatňování.

iii) STEER - podpora energetické účinnosti a využívání nových a obnovitelných zdrojů energie v dopravě

Intervenční akce v této oblasti mohou zahrnovat:

- podpůrné iniciativy týkající se všech energetických hledisek dopravy a diverzifikace paliv,
- podporu obnovitelných paliv a energetické účinnosti v dopravě,
- podporu přípravy legislativních opatření a jejich uplatňování.

iv) Integrované iniciativy

Akce spojující jednotlivé oblasti (SAVE, ALTENER, STEER) mohou zahrnovat:

- začlenění energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie do různých odvětví hospodářství,
- spojování různých opatření, nástrojů a účastníků v rámci stejné akce nebo projektu.

Realizace programu

Program Inteligentní energie – Evropa lze provádět prostřednictvím:

- projektů na podporu a šíření,
- projektů tržní replikace.

a) Projekty na podporu a šíření

Podporovány jsou:

- strategické studie na základě sdílených analýz a pravidelného sledování vývoje trhu a energetických trendů:
 - i. pro přípravu budoucích legislativních opatření nebo pro přezkum stávajících právních předpisů, včetně takových, jež se týkají fungování vnitřního trhu s energiemi,
 - ii. pro provádění střednědobých a dlouhodobých strategií v oblasti energie s cílem podporovat udržitelný rozvoj,
 - iii. pro přípravu dlouhodobých dobrovolných závazků hospodářských subjektů v průmyslu a dalších zúčastněných stran,
 - iv. pro vývoj norem a systémů označování a certifikace,
- vytváření, rozšiřování nebo reorganizace struktur a nástrojů pro udržitelný energetický rozvoj, včetně místní a regionální energetické správy, a vývoj odpovídajících finančních produktů a tržních nástrojů,

- podpora udržitelných energetických systémů a zařízení za účelem dalšího urychlení jejich pronikání na trh a povzbuzení investic pro usnadnění přechodu od demonstrace k uvedení účinnějších technologií na trh, osvětové kampaně a vytváření institucionálních kapacit,
- rozvoj informačních, vzdělávacích a školicích struktur, využívání výsledků, podpora a šíření know-how a osvědčených postupů zahrnujících všechny spotřebitele, šíření výsledků akcí a projektů a spolupráce se členskými státy prostřednictvím provozních sítí,
- sledování provádění a dopadu legislativních a podpůrných opatření Společenství.

b) Projekty tržní replikace

Program podporuje projekty související s tržní replikací inovačních technik, postupů, výrobků nebo praktik s významem pro Společenství, u nichž již proběhly úspěšné technické demonstrace. Tyto projekty jsou určeny k podpoře širšího využití těchto technik, postupů, výrobků nebo praktik v rámci zúčastněných zemí a k usnadnění jejich zavádění na trh.

Roční pracovní programy

Jednotlivé programy v rámci rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace jsou prováděny prostřednictvím tzv. ročních pracovních programů. Ty pro každý rok ze sedmiletého programovacího období 2007 až 2013 vyhláší Evropská komise a detailně **definuje konkrétní oblasti intervence, které se uskuteční či zahájí v daném roce**. Roční pracovní programy samozřejmě musí být v souladu s oblastmi činnosti jednotlivých programů.

Vyhlášený roční pracovní program pro každý ze tří programů stanoví:

- a) prováděcí opatření,
- b) priority,
- c) kvalitativní a kvantitativní cíle,
- d) vhodná hodnotící kritéria a kvalitativní a kvantitativní ukazatele k analýze účinnosti při dosahování výsledků, které přispějí ke splnění cílů zvláštních programů a rámcového programu jako celku,
- e) provozní harmonogramy,
- f) pravidla pro účast,
- g) kritéria pro výběr a hodnocení opatření.

Roční pracovní program pro provádění opatření, tam kde je to účelné³, stanovuje i podobu jejich vyhlášení, nejčastěji formou **výzvy k předkládání projektu** či **výzvy k účasti v tendru**.

Ze všech tří programů je nejdále rozpočtově nejobjemnější **Program pro podnikání a inovace**. Dne 8. března 2007 Evropská komise přijala rozhodnutí vyhláší pracovní program tohoto programu na rok 2007.

Tento pracovní program počítá s **23 prováděcími opatřeními**. Z rozpočtového hlediska je nejvýznamnější opatření „**Finanční instrumenty pro MSP**“, na které je letos určeno 142,1 milionů euro. Cílem je v souladu s oblastí podpory „Finanční prostředky pro zahájení podnikání a růst MSP a do inovačních investic“ usnadnit přístup malých a středních podniků k financím. Opatření bude realizováno prostřednictvím finančních nástrojů Evropského investičního fondu:

- **GIF** – Growth and Innovative SME Facility, který zvýší nabídku vlastního kapitálu pro inovativní MSP v rané fázi podnikání (GIF1) či ve fázi expanze (GIF2).
- **SMEG** - SME Guarantee Facility, který poskytuje protizáruky a společné záruky pro záruční režimy uplatňované v programu zahrnutých zemích nebo přímé záruky komerčním finančním zprostředkovatelům s cílem zvýšit dluhové financování sektoru MSP.
- **CBS** - Capacity Building Scheme, který podporuje kapacity komerčních finančních institucí s cílem zvýšení financování MSP.

Druhým nejobjemnějším opatřením v rámci ročního pracovního programu Programu pro podnikání a inovace je ustavení informační sítě poskytující „**Služby na podporu podnikání a inovací**“ zejména pro inovativní MSP, s rozpočtem 73,8 milionů euro na rok 2007. To je komplementární k opatření na provoz „**Sítě Euro Info Center v roce 2007**“, které disponuje rozpočtem 12,8 milionů euro.

³ Některá opatření mají podobu konferencí, seminářů či setkání expertů organizovaných přímo Evropskou komisí a jejími orgány.

Rozpočtově významné je rovněž opatření „**Komunitární program pro redukcí regulatorní administrativní zátěže**“ s rozpočtem 17 milionů euro do roku 2008 (z toho 6,7 mil. euro v roce 2007), spočívající zejména ve vypracování rozsáhlé studie, která bude kvantifikovat administrativní zátěž podnikatelů vyplývající z národní i evropské legislativy a navrhne program/politiku na její snižování.

Přehled všech prováděcích opatření tohoto ročního pracovního programu je k dispozici zde:

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/cip/docs/eip_wp2007.pdf

V rámci Programu pro podnikání a inovace byla vyhlášena také **podpůrná opatření na rok 2007**:

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/cip/docs/eip_wp2007_measures.pdf.

Ta budou obsahovat zejména vypracování studií, analýz či organizaci konferencí a setkání expertů s cílem posílit šíření podnikatelských informací mezi MSP.

Závěr

Komunitární rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace patří mezi **významné nástroje EU pro podporu malých a středních podniků**, a to zejména těch, kteří se věnují inovacím. Jeho cílem není „konkurovat“ strukturálním fondům, které nadále zůstávají z finančního hlediska nejvýznamnější formou podpory Evropské unie sektoru malých a středních podniků, ale spíše je vhodně doplňovat.

Většina opatření v rámci tohoto rámcového programu není určena přímo malým a středním podnikům, ale spíše **zprostředkovatelským organizacím** (banky, ostatní finanční instituce, organizátoři konferencí a setkání, autoři expertních studií, provozovatelé informačních center, apod.), jejichž poskytované služby jsou důležitým předpokladem rozvoje celého malého a středního podnikatelského stavu.

Možná také proto si tento podpůrný program s rozpočtem přesahujícím 3,6 miliard euro v období 2007-2013 dosud nezískal takovou popularitu mezi cílovou skupinou, jakou by si vzhledem ke své užitečnosti zaslouhoval.